

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากระบวนการผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการผลิตกระเป๋าสองชั้นของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนหมู่บ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตกระเป๋าสองชั้นของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมจากการประกอบอาชีพการผลิตกระเป๋าสองชั้นของชาวบ้าน คอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
4. เพื่อหาแนวทางการจัดระบบการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋าสองชั้นของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทชุมชน

จากการศึกษากระบวนการผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการผลิตกระเป๋าสองชั้นของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

บ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 เป็นหมู่บ้านที่แยกการปกครองออกมาจากบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 9 ห่างจากตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ไปทางทิศใต้ 30 กิโลเมตร และจากตัวอำเภอกมลาไสย 16 กิโลเมตร ชาวบ้านประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพที่ทำชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านคอนสวรรค์ และสร้างรายได้ที่ดีให้แก่ชุมชนคือ การผลิตกระเป๋าสองชั้น นอกจากนี้ยังมีอาชีพเสริมโดยการรับจ้างและค้าขาย จึงมีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานสู่ถิ่นอื่นน้อย เนื่องจากมีอาชีพทำต่อเนื่องตลอดปี โดยเฉพาะการทำนาต่อเนื่องกับการรับจ้างผลิตกระเป๋าสองชั้น รวมทั้งมีสาธารณูปโภค ครบทั้งถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ ชาวบ้านคอนสวรรค์และชาวบ้าน

คอนหวาย ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของชาวอีสานเอาไว้ และปฏิบัติตามประเพณีฮีตสิบสอง โดยเฉพาะบุญสงกรานต์ที่เป็นประเพณีรวมญาติของชาวบ้าน ส่วนการเข้าร่วมพิธีทางศาสนา มักเป็นผู้สูงอายุหรือสตรี เนื่องจากกลุ่มหัวหน้าครอบครัวมีภาระต้องทำงาน เสริมและดูแลการผลิตกระเป๋ากายในหมู่บ้าน

2. กระบวนการผลิตกระเป๋ากาย

กระบวนการผลิตกระเป๋ากาย เริ่มจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากร้านตัดเย็บกระเป๋ากายที่กรุงเทพมหานคร แล้วย้ายมาผลิตเองที่บ้านคอนสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2539 โดยมีแรงงานตัดเย็บกระเป๋ากาย จำนวน 20 คน แรงงานส่วนใหญ่ได้เรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพตัดเย็บกระเป๋ากายสอนงานให้ และเรียนรู้จากแรงงานด้วยกัน อุปกรณ์และวัตถุดิบที่ใช้มี 2 ประเภท คือ อุปกรณ์ที่ลงทุนครั้งเดียว ที่สำคัญได้แก่ สถานที่ผลิต จักรโรงงาน กรรไกร ค้อน สว่าน มีดตัดเตอร์ และไม้บรรทัดเหล็ก และประเภทวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ที่ลงทุนเป็นงวด ได้แก่ ผ้าสำหรับตัดกระเป๋ากาย แผ่นยางใช้สำหรับทำตัวกระเป๋ากาย กระดาษแข็ง กาว และวัตถุดิบตกแต่งเบ็ดเตล็ด โดยออกแบบผลิตภัณฑ์มี 2 ลักษณะ คือ ออกแบบโดยผู้ผลิตเองและลูกค้ากำหนดแบบมาให้ ได้ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากาย 3 ชนิด คือ กระเป๋ากายใส่เอกสาร กระเป๋ากายถือแฟ้มและกระเป๋ากายใส่สตางค์ การตัดเย็บเริ่มตั้งแต่การเตรียมชิ้นส่วนมีงานที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนนี้ คือ งานตัดแบบ งานทากาว งานแต่งขอบชิ้นงาน และงานเย็บหูกระเป๋ากาย การประกอบกระเป๋ากายเป็นขั้นตอนที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย การเย็บตัวกระเป๋ากาย การตัดแยกตัวกระเป๋ากาย การเย็บติดหูกระเป๋ากาย การเย็บติดซิปปากกระเป๋ากาย การเย็บขอบบนกระเป๋ากาย และการเก็บรายละเอียดชิ้นงาน สุดท้ายเป็นการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยผู้ผลิตเอง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและให้เป็นไปตามข้อกำหนดของลูกค้า ต้นทุนการผลิตครั้งแรก ประมาณ 350,000 - 400,000 บาท การผลิตกระเป๋ากายจะใช้เงินทุนหมุนเวียนในแต่ละงวดประมาณ 60,000 บาท ส่วนการจำหน่ายกระเป๋ากาย ประเภทกระเป๋ากายใส่เอกสารใบละ 100-300 บาท กระเป๋ากายถือแฟ้มใบละ 150-900 บาท และกระเป๋ากายใส่สตางค์ใบละ 5-30 บาท การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ จะกำหนดราคาเพิ่ม ร้อยละ 20-40 ของราคาต้นทุนวัสดุ สำหรับราคาผลิตภัณฑ์กระเป๋ากายแต่ละประเภทจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการออกแบบกระเป๋ากายเป็นสำคัญ

3. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จากการผลิตกระเป๋ากายเดิมชุมชนบ้านคอนสวรรค์ ยึดอาชีพหลักการทำงานเป็นส่วนใหญ่ หลังจากเข้าสู่อาชีพผลิตกระเป๋ากาย มีชาวบ้านยึดเป็นอาชีพหลัก 21 ครอบครัว บางครอบครัวเลิกอาชีพทำนา โดยให้คนอื่นเช่าหรือทำบ้างเพื่อมีข้าวไว้บริโภคในครอบครัว ด้านการถือครองที่ดิน ชาวบ้านมีการซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น มีเงินฝากธนาคารถึง

ร้อยละ 67.86 จากเดิมมีเพียงร้อยละ 14.29 มีการลงทุนทำธุรกิจ จากเดิมมีร้อยละ 10.71 แต่ในปัจจุบันมีร้อยละ 28.57 ภายหลังจากที่ชาวบ้านมีการตัดเข็บบกระเป๋าส่งผลให้มีการกักขังเงินลดลง จากเดิมร้อยละ 67.86 เป็นร้อยละ 39.29 เป็นสิ่งสะท้อนรายได้ที่ดีขึ้นของชาวบ้านคอนสวรรค์อีกประการหนึ่ง การชำระหนี้สิน ชาวบ้านมีรายได้จากการผลิตกระเป๋าส่งทำให้มีเงินชำระหนี้ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะหนี้ระยะยาว สามารถชำระได้ตรงกำหนดเวลาถึงร้อยละ 71.43 เนื่องจากรายได้เพิ่มขึ้นจึงมีการแข่งขันสะสมเครื่องอำนวยความสะดวกและทรัพย์สินภายในครัวเรือนทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้าและยานพาหนะ โดยเฉพาะ ผู้ผลิตที่มีรายได้สูง ลดความสำคัญเครื่องจักรการเกษตรลง ด้าน ที่อยู่อาศัยชาวบ้านเคยสร้างบ้านจากรูปทรงที่เป็นแบบใต้ถุนสูง คนอาศัยบนบ้าน มีสัตว์เลี้ยงหรือเครื่องมือทางการเกษตรเก็บไว้ใต้ถุน ปัจจุบันจากรายได้ที่สูงขึ้นจึงเปลี่ยนรูปทรงบ้านเป็นแบบกะทัดรัดหรือทันสมัยมากขึ้น โดยสร้างเป็นแบบครึ่งตึกครึ่งไม้ โดยชั้นบนเป็นห้องนอนชั้นล่างเป็นสถานที่ผลิตกระเป๋าส่ง

3.2 ผลกระทบทางด้านสังคม จากเดิมชาวบ้านคอนสวรรค์ ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการศึกษามากนัก เพราะต้องการแรงงานทำงาน เลี้ยงสัตว์ และมีรายได้น้อย ส่วนมากจึงเรียนจบประถมศึกษา ปัจจุบันชาวบ้านมีรายได้ที่ดีสามารถส่งบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น จากเดิมมีเพียงร้อยละ 55.55 ในปัจจุบันมีมากถึงร้อยละ 70.37 ส่วนใหญ่เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น มีการยอมรับสิ่งใหม่ๆ มากขึ้น มีการศึกษาเพิ่มเติมและได้มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมประชุมสัมมนาเพิ่มมากขึ้น ด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม พบว่าชาวบ้านมีเวลาพักผ่อนน้อยลงเนื่องจากต้องเร่งผลิตภักณฑ์ให้ทันส่งลูกค้าตามเวลา ทำให้เกิดมลภาวะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน เช่น เกิดมลพิษจากกลิ่นกาวที่เป็นสารเคมี มีฝุ่นละอองที่เกิดจากการตัดเข็บบกระเป๋าส่ง และมีเสียงรบกวนจากการใช้จักรเย็บผ้า รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่มีเพิ่มมากขึ้น และมีการใช้รถในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นเวลาพักผ่อนของชาวบ้านส่วนใหญ่ สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือญาติของชาวบ้านคอนสวรรค์ มีความขัดแย้งในครอบครัวลดลง เพราะสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสทำงานร่วมกัน หารายได้ช่วยกัน ทำให้มีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้น แต่มีเวลาไปเยี่ยมญาติพี่น้อง และดูแลเมื่อญาติป่วยลดลง รวมทั้งมีเวลาร่วมทำบุญตามประเพณีในหมู่บ้านและไปร่วมงานวันสำคัญลดลง โดยได้ช่วยเหลือชุมชนในรูปแบบเงินบริจาค แต่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนหมู่บ้านทำกิจกรรมทางสังคมตลอดทั้งปีได้รับการยอมรับจากชุมชนมากขึ้น

4. แนวทางการจัดระบบการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋

แนวทางการจัดระบบการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋ จากการผลิตกระเป๋ของชุมชนบ้านคอนสวรรค์ ทำให้มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมทั้งด้านบวกและด้านลบหลายประการ จากการศึกษาทำให้เห็นแนวทางการจัดระบบการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋ให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืนและขยายเครือข่ายการผลิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านปัจจัยนำเข้า

ผู้ประกอบการอาชีพผลิตกระเป๋ ควรได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการตัดเย็บกระเป๋หลายประเภท เช่น กระเป๋ใส่เอกสาร กระเป๋ถือแฟชั่น และกระเป๋าสตางค์ โดยมีการพัฒนาฝีมือการเย็บกระเป๋ให้หลากหลายรูปแบบ จะทำให้มีรูปแบบกระเป๋ที่แปลกใหม่มากขึ้น

วัสดุ วัสดุที่ใช้ในการผลิตกระเป๋ ควรจัดหาวัสดุที่แปลกใหม่มาผลิตกระเป๋ เช่น ผ้าแพรวา ผ้าฝ้าย ผ้าป่าน หรือหนัง จะทำให้ลูกค้าสามารถเลือกสรรได้ หลากหลายตามความต้องการ

เงินทุน ควรลดต้นทุนด้านพลังงาน นำวัสดุที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เทคนิคและการจัดการ ในการตัดเย็บกระเป๋ ควรเพิ่มเทคนิคด้านความแข็งแรงของกระเป๋ ความสวยงาม และทันสมัยเหมาะสมกับผู้ใช้ได้ทุกวัย

4.2 ด้านกระบวนการผลิต

การเตรียมวัสดุ เพื่อให้การตัดเย็บกระเป๋ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและทันเวลาในการส่งสินค้า ต้องวางแผนการจัดซื้อวัสดุให้เป็นระบบและมีการตรวจสอบวัสดุอยู่ตลอดเวลา

การผลิตควรมีการวางแผนการทำงานให้ดี และถ้ามีงานมากขึ้นสามารถจ้างแรงงานเพิ่มเติม ในการตัดเย็บกระเป๋ให้เสร็จได้ทันเวลา

การควบคุมกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋ ควร มีกระบวนการควบคุมการผลิตที่ดีมีระบบและควรมีผู้ชำนาญการด้านการตรวจสอบความเรียบร้อยในขั้นตอนสุดท้าย พร้อมจัดทำหลักฐานหรือเครื่องหมายในการผ่านการตรวจสอบในแต่ละขั้น

การขนย้ายและการบรรจุผลิตภัณฑ์ ควรมีการบรรจุผลิตภัณฑ์ให้ดี ไม่ทำให้เสียรูปทรง ไม่เบียดแน่นจนเกินไป การขนย้ายไม่ควรบรรจุทุกให้แน่นและล้นเกินไป

4.3 ด้านผลลัพธ์การผลิต

ผลผลิต ผลลัพธ์หรือผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพ ราคา เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับการใช้งานและวัยของผู้บริโภค พิถีพิถันในการออกแบบตัดเย็บและมีความประณีตในการตัดเย็บ

ผลกระทบ ควรมีการจัดการผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการผลิต ดังนี้

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ควรระมัดระวังในการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนต่างๆ และการใช้หนี้เงินกู้ พยายามใช้ทุนหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลกระทบทางด้านสังคม ผู้ผลิตกระเป๋าควรมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อลดปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นได้

ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ผู้มีอาชีพตัดเย็บกระเป๋าควรมีอุปกรณ์หรือห้องป้องกันกลิ่นและสารเคมีเฉพาะเพื่อไม่ให้สูดดมโดยตรงหรือกระจายไปที่อื่นและควรมีการจัดเก็บขยะที่เกิดจากการตัดเย็บกระเป๋าให้ถูกวิธี

4.4 ปัจจัยที่สนับสนุนการผลิต

ด้านความรู้ ควรมีผู้ที่มีความชำนาญในหลายด้าน เช่น ด้านการออกแบบ การตลาด การประชาสัมพันธ์ การใช้วัสดุ หรือ ด้านการตัดเย็บ เป็นต้น เพื่อให้การผลิตกระเป๋าครบวงจร

ด้านการฝึกอบรม ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอาชีพตัดเย็บกระเป๋าอยู่เสมอ เพื่อทำให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และความคิดสร้างสรรค์

ด้านการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้องค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพตัดเย็บกระเป๋าคงอยู่ตลอดไป และ ขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น จึงควรมีการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นระบบจัดเป็นรูปแบบการฝึกอบรมอาชีพ หรือ เปิดเป็นโรงเรียนสอนตัดเย็บกระเป๋า หรือ จัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่น สอนในโรงเรียนประจำหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านการตัดเย็บกระเป๋าอย่างเป็นระบบต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษา กระบวนการผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมจากการผลิตกระเป๋าของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. กระบวนการผลิตกระเป๋าคือพบว่าชาวบ้านคอนสวรรค์ได้เรียนรู้จากร้านตัดเย็บกระเป๋าที่กรุงเทพมหานคร แล้วย้ายมาผลิตเองโดยขยายแรงงานในการผลิตเพิ่มอีก 20 ราย ด้วยต้นทุนการผลิตครั้งแรกประมาณ 350,000 - 400,000 บาท โดยใช้เงินทุนหมุนเวียนในแต่ละงวดประมาณ 60,000 บาท ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ คือ กระเป๋าเอกสาร กระเป๋าถือแฟชั่น และกระเป๋าตากล้องสำหรับสุภาพสตรีและทำเป็นที่ระลึก เป็นพวงกุญแจ หรือใช้เป็นของขวัญในงานพิธีต่าง ๆ มีคุณภาพเช่นเดียวกับโรงงานอุตสาหกรรม ถือว่าเป็นการผลิตตรงกับแนวความคิดธุรกิจชุมชน ที่ตอบสนองชุมชน เนื่องจากเป็นการผลิตของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมมากที่สุดทั้งในด้านแรงงานของชาวบ้าน การบริหารการจัดการโดยชาวบ้าน และเงินทุนจากการเก็บออมของตนเองโดยอาศัยการเรียนรู้จากระบบทุนนิยมทั้งในรูปแบบสินค้าใหม่ ทักษะการผลิตที่ชำนาญ และการบริหารงานเชิงธุรกิจ ได้มีการนำวัตถุดิบของชุมชน คือ ผ้าไหม และผ้าฝ้ายมาเป็นส่วนประกอบของกระเป๋า แล้วพัฒนาตนเองสู่การรวมกลุ่มภายใต้กฎกติกาในการผลิต ทั้งปริมาณการผลิต การแบ่งปันแรงงานการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการฝึกฝนความชำนาญในการออกแบบ การตัดเย็บ การแก้ไขมลพิษจากกลิ่นของการทอผ้า และมลภาวะเสียงและฝุ่นจากการเย็บกระเป๋า และสร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับภาคเอกชนภายนอกทั้งการตลาด และการจัดหาวัตถุดิบ การจัดตั้งธุรกิจชุมชนตั้งอยู่บนพื้นฐานการแสวงหาความได้เปรียบเชิงธุรกิจ และความชำนาญหรือทักษะของชุมชนที่เหมาะสมต่อการผลิต มีการตลาดรองรับทั้งภายในและภายนอกชุมชน ด้วยการจัดการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ แนวทางเลือกธุรกิจชุมชนที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งชุมชนสามารถเลือกทำการผลิตโดยอาศัยความได้เปรียบเช่นวัตถุดิบ แรงงานสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้ ภายใต้หลักการประชาธิปไตยกล่าวคือ มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต มีสิทธิเท่าเทียมกันในการเสนอความเห็น หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและแรงงานผลิตกระเป๋าได้รับค่าจ้างเท่ากันเน้นการมีส่วนร่วม การแบ่งปัน และความเสมอภาค รวมทั้งการทำธุรกิจ เพื่อแสวงหาผลกำไร นอกเหนือจากการผลิต เพียงเพื่อยังชีพ ภายใต้แรงจูงใจของชุมชน 2 ประการ ได้แก่ จิตสำนึก และผลประโยชน์ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ เชิงธุรกิจที่เหมาะสมระหว่างชุมชน และภาคธุรกิจ กล่าวคือ นายประเสริฐ พาโพพันธ์ และนางสมประสงค์ พาโพพันธ์ สามี - ภรรยา มีทักษะความชำนาญได้เข้าสู่อาชีพตัดเย็บกระเป๋า กับบริษัทที่กรุงเทพมหานครนานถึง 16 ปี กอปกกับ นางสมประสงค์ พาโพพันธ์ มีความสามารถเข้าใจการบริหารในเชิงธุรกิจและมีลักษณะความเป็นผู้นำจนได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบันและประสบความสำเร็จจากการดำเนินธุรกิจในเชิงอุตสาหกรรมขนาดย่อมด้วยการตัดเย็บกระเป๋าที่บ้านตนเองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงพ.ศ. 2543 โดยได้รับงานจากบริษัทที่กรุงเทพมหานครมาทำที่บ้าน จนถึงปีพ.ศ. 2544 จึงดำเนินกิจการเองทั้งหมด ทั้งการจัดหาวัตถุดิบ การออกแบบการตัดเย็บและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ด้วยตนเอง ปรากฏว่า มีรายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วมากกว่ารับงานจากบริษัทที่กรุงเทพมหานครมา ทำที่บ้าน

การประกอบอาชีพตัดเย็บกระเป๋าของนางสมประสงค์ พาโพพันธ์ และแรงงานตัดเย็บกระเป๋าอีก 20 ราย ที่ผลิตกระเป๋าสามารถยึดเป็นอาชีพหลักทำรายได้ให้ครอบครัวได้อย่างดี จนทำให้เศรษฐกิจในครอบครัวดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นซึ่งเกิดจากความสนใจเกิดทักษะความชำนาญ และเกิดความรักในอาชีพนี้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของ ศุภวดี บุญญวงษ์ (2538 : 20-22) ได้กล่าวว่า การเลือกอาชีพ ด้วยความรู้ที่ถนัดและสนใจ การประกอบอาชีพที่มีพื้นฐานความชอบและความสนใจจริง ย่อมได้รับความสำเร็จด้านอาชีพสูงกว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ชอบหรือไม่มีความถนัด การเลือกอาชีพตามเกณฑ์ของความถนัดบุคคลกับเลือกประกอบอาชีพที่ตอบสนองความต้องการที่สำคัญ ได้แก่ ต้องการให้เป็นที่ยอมรับนับถือ มีความสัมพันธ์กันดี ความเก่ง เป็นเลิศในงาน สวัสดิการดี เป็นอิสระในการวางแผน การแสดงออก ความต้องการมีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ดี ขวัญและระเบียบวินัย ความเอาใจใส่จากผู้อื่น มีอิสระด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ทำทนายการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ กอบกุล ชำนาญหมอบ (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทำเครื่องเงิน “ประเก้อม” พบว่าการประกอบอาชีพทำเครื่องเงิน “ประเก้อม” เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยการถ่ายทอดศิลปะการผลิตในระบบครอบครัว ผู้ประกอบอาชีพต้องมีความรู้ในการผลิต และวิธีการจำหน่าย แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานในครอบครัว ใช้ที่ดินบริเวณใต้ถุนบ้านในการผลิต และใช้วัสดุ อุปกรณ์และทุนในการผลิตของตนเอง ปัจจัยที่ส่งผลเสริมให้มีการประกอบการอาชีพ คือ ญาติพี่น้องหรือบรรพบุรุษเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการฝึกฝนอาชีพ และถ่ายทอดสืบทอดกันมา ผลการศึกษาสอดคล้องกับ นริศศรี แวคคล้ายหงส์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา กระบวนการและผลกระทบของการประกอบอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านเกียน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่ากระบวนการผลิตและการจำหน่ายเครื่องปั้นดินเผาด้านบุคลากรประกอบด้วย ผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาช่างฝีมือรับจ้าง และผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับการผลิตโดยอาศัย ความต้องการของตลาดได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการผลิตและการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การจำหน่ายเครื่องปั้นดินเผาทำสองลักษณะ คือ ผู้ผลิตจำหน่ายเองที่ร้าน จำหน่ายตามใบสั่งซื้อและผ่านคนกลาง ปัญหาที่ผ่านมา คือ เงินทุนหมุนเวียน สิ่งแวดล้อมเป็นพิษการตั้งราคาไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และผลการศึกษาสอดคล้องกับบัวภา ฝ่ายเพชร (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกอบอาชีพหัตถกรรมทอผ้าศึกษากรณีบ้านละว้า ตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ประกอบการ

อาชีพหัตถกรรมทอผ้าบ้านละว้ามี 3 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมรายใหญ่ ผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมทอผ้ารายย่อย และผู้รับจ้าง การผลิตมีสองลักษณะ คือ ลักษณะแรกผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมทอผ้ารายใหญ่เป็นช่างทำงานการย้อมหมี่ การขึ้นปอขยหมี่ และการเตรียมเส้นเครื่องทอ ส่วนงานในขั้นตอนอื่น ได้จ้างผู้รับจ้างเป็นช่างทำงานในลักษณะจ้างเหมารายชิ้นงาน และลักษณะที่สองผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมทอผ้ารายย่อยใช้แรงงานในครอบครัวทำงานในการผลิตทุกขั้นตอน กลุ่มพ่อค้าเร่ในหมู่บ้าน นำผ้าทอบ้านละว้าไปจำหน่ายแพร่หลายทั่วประเทศ

2. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการผลิตกระเป๋าของชาวบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงลึง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การผลิตกระเป๋าสามารถสร้างงานและรายได้ที่ดี จึงทำให้ชาวบ้านคอนสวรรค์ ยึดเป็นอาชีพหลักทั้งผู้ประกอบอาชีพจำนวน 2 ราย และแรงงานตัดเย็บกระเป๋าทั้ง 25 ราย มีการถือครองที่ดินเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีภาระหนี้สินลดลง และซื้อหาทรัพย์สินภายในครัวเรือน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครอบครัว การปรับปรุงที่อยู่อาศัย ค่าศึกษาเล่าเรียนแก่นุศรธิดาคำรักษาพยาบาล มีปัจจัยสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนและยังช่วยจรรโลงประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม ของชุมชนบ้านคอนสวรรค์ ให้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ นริศศรี แววกลัยหงษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ผลิตมีรายได้ตามขนาดของกิจการ มีเงินหมุนเวียนคล่องตัว บุตรีธิดาได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีอำนาจในการซื้อมากขึ้น มีสภาพครอบครัวและวิถีการดำเนินชีวิตดีขึ้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับ นพ พุทธิศักดิ์แสง (2538 : 58-59) ได้ศึกษาเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน: ศึกษากรณีงานตีเหล็กบ้านม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจากการประกอบอาชีพ ตีเหล็ก ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุน มีการเก็บออม มีเครื่องอำนวยความสะดวกในครัวเรือน มีการใช้แรงงานในครอบครัว มีการรวมกลุ่มอย่างถาวร ทำให้ชาวบ้าน ไม่อพยพไปขายแรงงานต่างถิ่น ไม่มีเวลามั่วสุมเล่นการพนัน หรืออบายมุขต่าง ๆ เพราะทุกคนต้องทำงานตลอดเวลาและผลการศึกษาสอดคล้องกับ วิจิตร เสนาะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้รับการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพทอเสื่อ : ศึกษากรณีบ้านแพ่ง ตำบลแพ่ง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพทอเสื่อ ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการประกอบอาชีพทอเสื่อของชาวบ้านแพ่ง พบว่าส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมชาวบ้านแพ่งหลายประการ คือ ทำให้ชาวบ้านมีงานทำมากขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดภาระหนี้สินส่งผลต่อการอบรม การถือครองและประโยชน์จากที่ดิน การอพยพไปทำงานนอกบ้านลดน้อยลงชาวบ้านใช้จ่ายและบริโภคมากขึ้น โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า

ผลกระทบทางด้านสังคม ลดปัญหาสังคมในหมู่บ้าน โดยเฉพาะปัญหาการพนัน ยาเสพติด และปัญหาอาชญากรรม โจรผู้ร้าย ชาวชนในหมู่บ้าน มีการศึกษาในระดับสูงขึ้น สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้าน ลดภาวะการว่างงานของชาวบ้านการรวมกลุ่มทางสังคมในหมู่บ้านดีขึ้น เช่น เกิดกลุ่มอาชีพทอเสื่อกก กลุ่มดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์กอกและกลุ่มรักษาความสงบภายในหมู่บ้าน

3. แนวทางการจัดระบบการพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋าก จากภาพรวมการผลิต กระเป๋าของชาวบ้านคอนสวรรค์มีกระบวนการผลิตสอดคล้องกับกระบวนการผลิตครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามทฤษฎีระบบการผลิตของ พิทยา สายหู และคนอื่นๆ (2537 : 221-222) และลัดดา สุขปริดา(2532 : 8-9) กล่าวคือ

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการผลิตกระเป๋า เช่น ผู้ประกอบอาชีพผลิต กระเป๋าที่ดีมีคุณภาพ แหล่งซื้อวัตถุดิบสะดวก ใช้แรงงานของชุมชน เลียนแบบหรือฝึกฝนแรงงาน ง่าย การผลิตมีความชำนาญ มีการรวมกลุ่มผลิต ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตกระเป๋ามี เพียงเล็กน้อย เช่น การลงทุนครั้งแรก ค่อนข้างสูง ราคาวัตถุดิบค่อนข้างแพงการแข่งขันด้านราคา กับภาคธุรกิจขนาดใหญ่ และปัญหาทางคมนาคมในหมู่บ้านคับแคบและ ด้านสาธารณูปโภค ตลอด ทั้งด้านมลภาวะต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

กระบวนการผลิต ได้แก่ อุปกรณ์และวัตถุดิบที่ใช้ การออกแบบและประเภทการผลิต ภัณฑ์การตัดเย็บ การตรวจสอบคุณภาพหลังการผลิตเงินทุนและวิธีการจำหน่ายกระเป๋า

ผลลัพธ์การผลิต โดยผลผลิตได้แก่ ผลผลิตภัณฑ์กระเป๋า ส่วนผลกระทบได้แก่ ผลกระทบ ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การประกอบอาชีพ การถือครองที่ดินรายได้ และรายจ่าย การกู้ยืมและ หนี้สิน ทรัพย์สินภายในครัวเรือน ที่อยู่อาศัย และผลกระทบทางด้านสังคม เช่น การศึกษา ด้านสาธารณสุข ศาสนา ความเชื่อ และประเพณี

รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการผลิตกระเป๋า ให้ เหมาะสม ทั้งรูปแบบการผลิต ประเภทผลิตภัณฑ์ทักษะความชำนาญ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1.1 ชาวบ้านชุมชนบ้านคอนสวรรค์ และบ้านคอนหวาย ผู้ผลิตกระเป๋าควรพัฒนา กลุ่ม ให้ไปสู่รูปแบบสหกรณ์เพื่อให้การจัดหาวัตถุดิบ การกำหนดราคากระเป๋า การบริหารเงินกองทุน

การใช้เทคโนโลยีสำหรับการผลิต หรือการกู้ยืมเงินเพื่อขยายการผลิต มีระเบียบแบบแผน และการจัดเครื่องหาย

1.2 ชุมชนบ้านคอนสวรรค์ บ้านคอนหวาย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควรส่งเสริมอาชีพผลิตกระเป่า โดยจัดอบรมให้เยาวชนของหมู่บ้าน และชี้ให้เห็นคุณค่า เอกสิทธิ์ความภาคภูมิใจในอาชีพของหมู่บ้านตนให้มีการสืบทอดต่อไป

1.3 ชาวชุมชนบ้านคอนสวรรค์ และบ้านคอนหวาย ควรนำเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กระบวนการผลิตมีความรวดเร็ว และคุณภาพกระเป่าเป็นมาตรฐานเดียวกัน

1.4 ชาวชุมชนบ้านคอนสวรรค์ และบ้านคอนหวาย ควรมีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินจากการจำหน่ายกระเป่า หรือ จากค่าแรงงานตัดเย็บกระเป่าเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ค่าเล่าเรียนบุตรธิดา และค่ารักษาพยาบาลเป็นต้น เพื่อใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการเมืองจากการประกอบธุรกิจในชุมชนผลิตกระเป่าของชุมชนคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มผู้ดำเนินการผลิตกระเป่าและกลุ่มแรงงาน รับจ้างผลิตกระเป่าในชุมชนบ้านคอนสวรรค์และบ้านคอนหวายกับหมู่บ้านอื่น ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบชุมชนบ้านคอนสวรรค์และบ้านคอนหวายกับหมู่บ้านอื่นเกี่ยวกับกระบวนการ ถ่ายทอดอาชีพในการผลิตกระเป่าของหมู่บ้านสู่เยาวชนในปัจจุบัน

2.4 ควรศึกษาช่องทางการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ จากการประกอบธุรกิจในชุมชนผลิตกระเป่าของชุมชนบ้านคอนสวรรค์ หมู่ที่ 14 และบ้านคอนหวาย หมู่ที่ 17 ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

2.5 ควรศึกษาเปรียบเทียบอาชีพของชุมชนบ้านคอนสวรรค์ และบ้านคอนหวาย ตำบลคงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เช่น การทำนา การเลี้ยงสัตว์ และการค้าขาย ที่ส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน